Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (2009) 2/1

DİL GELİŞİM ARACI OLARAK TEKERLEMELER

Suat UNGAN*

Anahtar Kelimeler:
Tekerlemeler
Ses
Ahenk
dil gelişimi

Keywords:
tongue twisters
sound
harmony
linguistic
development

Özet

Çocukların bahçede, parkta arkadaşları ile oynarken söyledikleri tekerlemelerin sistematik olarak okul öncesi, ilköğretim programlarına ve televizyonda çocuk programlarına aktarılmasında gecikmeler yaşanmaktadır. Kültürümüzün en eski ürünlerinden olan tekerlemeler çocukların dil gelişimlerinin en doğal ürünleri olup ses ve ahenk unsurunun gelişiminin temelini oluşturmaktadırlar.

Bu çalışmada, çocuklarda dil çabukluğunun kazandırılmasının ve onlara güven duygusunun aşılanmasının, onlar eğlenirken eğitilmelerinin en güzel araçlarından olan tekerlemelerin önemi üzerinde durulmuş, tekerlemelerin işlevsel yönleri incelenmiştir.

Abstract

TONGUE TWISTERS OS A MEAN FOR LINGIUSTIC DEVELOPMENT

There are some delays in transferring the nursery tongue twisters that the children rehearse in the garden, park or when playing with their friends into pre-scholar or elementary education curricular or to the children's' programs on TV systematically Tongue twisters, being the oldest elements of culture, are the most natural products of children's linguistic development and are the bases of sound-phoneme and harmony development.

In the present study, the importance of tongue twisters which are very good means of children's getting faster in using the language, gaining self-confidence and being trained when enjoying themselves has been focused on and the functional aspects of tongue twisters have been examined.

1. GİRİŞ

Görsel unsurların gelişmediği, insan hayatına sözel unsurların hâkim olduğu dönemlerde çocukların dil gelişimlerinde temel yapı taşlarından birini de tekerlemeler oluşturmuştur. Anne karnında iken çocuğun genlerine işlenen ritim duygusu, okul öncesi dönemlerde tekerlemelerde ses unsuruna bürünerek ondaki ses mükemmelliğini meydana getirmektedir. Halk kültürünün ve halk dilinin en katıksız ve en samimi ifade türleri olan tekerlemeler, ninnilerden sonra çocukların karşılaştıkları, ses ve ahenk bakımından mükemmelliği yakalamış edebî türlerdir. Her ne kadar bazı halk şiirlerinde ve masallarında "tekerleme" adı altında büyüklere yönelik mizahi şiirlere rastlansa bile, temel olarak tekerlemelerin çocuklarla ilgili yönü fazla olmakta ve çocuksu üslubu ile bu ürünler, 1–6 yaş grubu çocukları daha fazla ilgilendiren özelliklere sahip olmaktadır. Tekerlemelerin kendilerine has ortak özelliklerinin başında kelime oyunu oluşları gelir. Bu kelime oyunu kafiye, aliterasyon ve seciden hareketle elde edilen ahenk ve mana ile ilgilidir. Tekerlemelerde daha çok şiir unsuru

*Yrd. Doç. Dr. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, e-posta: ungan@dumlupinar.edu.tr

düşünceye kılavuzluk eder. Bunun sonucu birbirini tutmaz hayal ve düşünceler art arda sıralanarak olması mümkün olmayan durumlar, tabiat kanunları ile çelişen görüntü ve davranışlardan hareketle hayali bir dünya tablosu sergilenir. Bundan dolayı bazı terlemelere *yalanlama* denildiği de görülmektedir (Albayrak, 1998:296).

0–6 yaş dönemlerinde çocuklar, yapıları itibarı ile en hareketli çağlarını geçirmekte, durmadan hareket ederek çok fazla enerji harcamaktadırlar. Sakinliği sevmeyen, devamlı aksiyon hâlinde olan, akranları ile paylaşmayı ve yarışmayı isteyen çocukların bedensel hareketliliğinin dilsel olarak karşıtı tekerlemeler ve sayışmalardır. Tekerlemeler ve sayışmalardaki hareketlilik ile, çocuğun kasları arasındaki hareketlilik arasında doğrudan bir orantı vardır. Çocukların bu dönemdeki tavırları, oyunları, dansları hareket üzerine gelişmekte, hareketlerinde ve dili kullanmadaki söylemlerinde, sakinliğin ve durağanlığın az olduğu görülmektedir. Canay (1999: 54), altı yaş ve üzeri çocukların, hareketsiz durmaktan hoşlanmadığını, bu çocukların eğitiminde müzikli danslara yer verilmesi gerektiğini, böylece çocukların derslerden ve müzikten daha fazla zevk almalarının sağlanacağını dile getirmektedir.

Genel olarak tekerlemelerin birçok tarifi yapılmıştır: Duymaz (2002:9), tekerlemelerin şekil, konu, muhteva ve işlevleri bakımından sınırları tam ve kesin olarak belirlenmemiş halk edebiyatı ürünleri olduğunu dile getirmiş; belirsizliğin sebebi olarak da tekerlemelerin daha çok bilmece, âşık şiiri, masal, ninni, oyun, halk hikâyesi, halk tiyatrosu gibi pek çok halk edebiyatı ve folklor türünü içinde barındırmasını göstermiştir.

Kaya (1996: 546), vezin, kafiye, seci ve aliterasyonlardan istifade ederek hislerin, fikirlerin, hâl ve hayallerin abartma, tuhaflık, zıtlık, benzetme, güldürü, kısa tanım yahut çağrışımlar yoluyla ortaya konulduğu manzum nitelikli basmakalıp sözler olarak tarif etmektedir.

Güleç (2002: 52), tekerlemeleri biçimsel olarak dört kısımda incelemiştir:

a. Masal tekerlemeleri,
b. Oyun tekerlemeleri,
c. Tören tekerlemeleri,
d. Bağımsız tekerlemeler.

Bu tekerlemeler arasında çocuklarla en fazla ilişkili olanı oyun tekerlemeleridir. Oyun tekerlemelerinin oluşmasında çocukların katkısı olduğu gibi çocukların dil olarak gelişmesinde de oyun tekerlemelerinin çok etkisi vardır. Boratav (1969: 131), oyun tekerlemelerini görevleri bakımından şöyle tanımlamıştır:

a. Sayışmacalar: Çocuklar ebe çıkarmada kullanırlar,
b. Herhangi bir suç işlemiş kişiyi veya gizlenen, kaybolan bir şeyi bulmak için söylenen tekerlemeler,
c. Oyun içinde oyunu renklendirmek, oyundakileri kızdırmak, sinirlendirmek için söylenen tekerlemeler,
d. Başlı başına bir oyun tekerlemeler,
e. Tabiat karşısında söylenen ve çocuklar için oyun tarafı bulunan tekerlemeler,

f. Bu sayılanlar dışında kalan ve çocuklar için eğlendiricilik, oyun tarafı bulunan tekerlemeler,

Birçok kaynakta (Tekin, 1995: 589; Duymaz, 2002: 23; Akalın, 1984: 227; Yardımcı, 1998: 50), tekerlemelerin anlamlı, yarı anlamlı, anlamsız, tuhaf, saçma sapan sözlerden oluştuğu düşüncesinin ön plana çıktığı görülmekte, tekerlemelerde ana konunun yokluğuna dikkat çekilmektedir. Tekerlemeler üzerine bu tarz değerlendirmeler yapılırken tekerlemelerin işlevsel yönü ihmal edilmektedir.

2. CARL ORFF ÖĞRETİSİ VE TEKERLEMELER

Carl Orff, içinden geldiği gibi müzik yapan, dans eden, doğaçlama yapan insanın, bütün eğitim süreçlerinin merkezinde olduğunu, onun kendi yaratıcı güçlerini, dil, müzik ve dans ile birlikte dile getirdiğini böylece ritim, hareket ve dili etkili kullandığını savunur. Orff Öğretisinde dil öğesi önemli yer tutmaktadır. Söylenen sözcükleri ya da çalınan ritmik motifleri tekrar etmeye dayalı eko oyununda özellikle dil öğesine önem verilir. Bu oyunda eğitmenin bir ritmik eşlikle söylediği anlamlı ya da anlamsız kelimeler, öğrenciler tarafından aynan tekrar edilir. Böylece konuşmanın da bir ritmi olduğunun fark edilmesini yanı sıra, sözcüklerin akılda tutulup aynen tekrarlanması ve iyi duyurulması aradaki farkları iyi taklit etmesi sağlanmış olur (Carley, 1980:326)

Doğaçlama ve yaratıcılık Orff öğreti sisteminin merkezini oluşturmaktadır. Orff ritmin öğretilemeyeceğini çünkü hayatın kendisinin bir ritim olduğunu savunur. Ritimden sonra anlatımın içine ses öğesi katılır. Sesin en doğal çalgı olduğunu fark eden çocuk, sesiyle oyunlar oynar, canlandırma ve taklitler yapar. Doğada gördüğü her türlü sesi, hayvan seslerini çıkarmaya çalışır ve kendine göre yorumlar (Uçal, 2003: 11) Çocuğun özgür kılınarak ondaki doğaçlama yeteneğinin ön plana çıkarılmasını ve çocuğun dil gelişimini bu yöntem ile geliştirmeyi amaçlayan Orff Öğretisinde eylem, söylenen sözcükleri ya da çalınan ritmik motifleri tekrar etmeye dayalıdır. Dilin oluşumunda ana unsur olan sesi ön plana çıkaran bu oyunda, eğitmenin bir ritmik eşlikle söylediği anlamlı ya da anlamsız sözcükler, öğrenciler tarafından aynen tekrar edilerek, konuşmanın aynı zamanda bir ritim olduğu benimsetilmekte, sözcüklerin akılda tutulup aynen tekrar edilmesi sağlanmaktadır (Carley, 1980: 358). Böylece sözcükler ritmiksel biçimde tekrar edilerek, onların kısa süreli hafızadan uzun süreli hafızaya geçişleri sağlanmakta ve çocukların kelime dağarcığı zenginleştirilmeye çalışılmaktadır. Enerji dolu çocuğun enerjisini boşaltmak için gereksiz hareketler yapması yerine, onun kendi vücudunu tanıması, sevincini, kendine ait figürlerle ifade etmesini sağlayan Carl Orff'un eğitim anlayışında, çocuk dans ederek bedenini rahat bırakmayı, kendini özgürce ifade etmeyi ve birbiri ile koordineli olarak tüm kaslarını hareket etmeyi öğrenmektedir. Ekici (1998: 78), Carl Orff'un aslında yeni bir şey bulmadığını, bilinen ama unutulmuş olan eylemleri ortaya çıkararak uyguladığını söylemektedir. Aslında Orff halk kültüründe var olan zenginliklerin adını koymuş, kaynak olarak yine halk şarkılarından yola çıkmıştır. Carl Orff'un anlamlı ya da anlamsız sözcüklerden

hareketle bir dilin ses yapısını ve zenginliğini çocuklara vermeye çalıştığı sisteme, Tekerlemelerde rastlamak mümkündür.

3. TEKERLEMELERİN ÖNE ÇIKAN İŞLEVSEL YÖNLERİ

a. Tekerlemeler çocukların dil çabukluğu kazanmalarına yardımcı olur.

Tekerlemelerde sözcük oyunları, dil çabukluğu, ses benzerliği birinci planda gelmektedir. Şairlerinin altyapısının oluşumunda, masalların meydana gelişinde çocuklar için oluşturulan tekerlemelerin etkisi büyük olmuştur. Tekerlemelerdeki dil ve ses kıvraklığını, masallarda ve şiirlerinde görmek mümkündür. Bu durumda tekerlemelerin işlevleri, onların içeriğinin önünü geçmiştir. Yaratıcıları anneler ve çocuk bakıcıları olmasına rağmen aynı durumun ninnilerde de meydana geldiği, ses ve ahengin ninninin içeriği önüne geçtiği görülmektedir. Yoksa *dandini dandini dastana* ninnisi, *Elem bellem, Simsim galem, Trana tısla, Oğla şeşle, Tımbıl tısla, Oğla şeşle, Tımbıl tıs* (Emir, 1991: 28) ninnilerini anlamlandırmak mümkün olmayacaktır.

Tekerlemeler, çocukların kelime dağarcıkları ve ses algıları açısından paralellik göstermekte, sözcüklerin anlam boyutundan ziyade, ses boyutu onların ilgisini çekerek onların konuşma dilinde akıcılık kazanmalarını sağlamaktadır. Tekerlemelerin, gerek toplu, gerekse bireysel söylemlere yatkın olması, çocuklarda var olan müzik doğasının gelişip inkişaf etmesine yardımcı olmaktadır. Uçan (1994: 16), iki-altı yaş arası dönemlerde müziksel kımıldanmaların başladığını ve hızla gelişim göstererek onların müziksel yeteneklerini on-on birinci yaşlarda en üst noktaya ulaştığını söylemektedir.

Çocuklarda dil gelişiminin en doğal ürünü olan tekerlemeleri edebî bir ürün olarak görmekten ziyade, çocukların ninnilerden sonra karşılaştıkları ve oluşumunda kendilerinden de bazen katkıda bulundukları, hem eğlendikleri hem de ağız ve hançere yapılarını şekillendirdikleri tür olarak görmekte fayda vardır. Tekerlemeler, ritim duygusunun ön plana çıktığı, hayatın ahenk unsurlarının sözsel boyutlarının çocukça ifade edildiği türdür.

Tekerlemeler, çocuklara doğal olarak verilmiş olan dil kabiliyetini kullanmak için onların ürettikleri tabii araçtır. Bu yüzden tekerlemelerde sözcüğün anlam boyutu değil, ses boyutu ön plana çıkmaktadır. Çocukların ilköğretimde karşılaşacakları şiirlere hazırlık amacıyla, kendiliğinden oluşan, çocukta ses gelişiminin ve eğitiminin temelini oluşturan, ninni ile ilköğretim şiirleri arasında bir yerde bulunan, bireyde edebî zevkin gelişiminin sağlanmasının zeminini oluşturan ürünlerdir. Çocukların yaşlarına ve dil gelişimlerine uygun olan, eğlendirirken eğiten, tekrar üzerine kurulmuş, anlam boyutu ikinci planda olan eserlerdir. Çocukların sözcüklerin ritmini hissetmesi, ana dilini kullanma zevkinin elde etmesi bakımından önemlidir.

Tekerlemeler, çocukların duygu ve düşüncelerini istendik şekilde ve ritim ölçülerinde kendi yeteneklerini derinlemesine tanımasını, geliştirmesini sağlayacaktır.

Tekerlemeleri, ilkokul ve okul öncesi çocukların müzik eğitimine etkisi bakımından inceleyen Menteş (1999: 11–12), tekerlemeler için şunları söylemektedir:

1. Her tekerlemede çocuklar kendilerini anlatmaktadır.
2. Tekerlemelerdeki anlatım seslerle yapılmaktadır.
3. Tekerlemelerdeki seslerin kullanımında belli bir tonal veya makamsal özellik vardır.
4. Tekerlemelerde seslerle anlatılanlar, çocukların duyguları, düşünceleri, tasarımları ve izlenimleridir.
5. Tekerlemelerdeki sesler, sözlerin de katkısıyla çocuk dünyasının saflığını, temizliğini aynı zamanda karmaşıklığını da anlatır.
6. Tekerlemelerdeki sesler, belli bir müziksel estetik içerisinde belli bir müziksel ezgiyi oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
7. Bütün bunlara göre tekerlemede belirtilen öğe, ilişki ve niteliklerin müziksel bir bütünüdür.

Tekerlemelerin esas önemi, çocuklara dil çabukluğu kazandırılmasında ortaya çıkmaktadır. Bugün diksiyon eğitimi veren kurumlarda bazı tekerlemelerden fazlasıyla yararlanılmaktadır. Bireyin konuşmada düzgün ve akıcı cümleler kullanmasını sağlamak amacıyla verilen bu eğitimler bir nevi o kişileri okul öncesi çağlara götürmekte, orada tam olarak alınmamış dil eğitimini ileriki zamanlarda tamamlama çabasından başka bir şey olmamaktadır. Çocukta konuşma kusurları arasında dil ve dudak tembelliği de gösterilmektedir. Dil ve dudak tembelliğinin temelinde dil ve dudak kaslarının yeterli işleve sahip olmamaları yatmaktadır(Temizyürek vd., 2007: 209). Bu tembelliği giderebilmek için ağız bölgesindeki kasların egzersizlerle geliştirilmesi gerekir. Günlük konuşma dilinde kullanılan sözcükler, bir dilde var olan bütün sesleri karşılamamaktadır. Bireyler yetiştikçe bu seslerin eksikliğini, sözcükleri düzgünce söyleme sırasında kendini göstermektedir. Tekerlemelerde birçok sesi bir arada bulunduran sözcükler vardır. Bu sözcüklerin belirli bir düzen içinde söylenmesi bireyde ağız yapısında belirli gelişmelere yardımcı olacaktır. Tekerlemeler içinde bağımsız tekerleme başlığı altında incelenen, daha çok söz cambazlığı üzerine gelişen ve karşı taraftakini eğlendirme ve şaşırma amacı taşıyan bu tekerler bireyde dil, dudak tembelliğinin önüne geçmektedir. Etkileri saçma, ipe sapa gelmez sözleri bir araya getirmekle, mantık dışı olayları birbiri ardına sıralamakla elde edilir. Kafiyeleri bazen de türlü taklitlerin, el kol hareketlerini, yüz mimiklerinin de işe karışması onlardaki anlatım gücünü artırır (Güleç, 2002: 54).

Eimas (1975: 28), bebeklerin insan konuşmalarına uygun algısal mekanizmalarla dünyaya geldiklerini, onlardaki bu özelliğin onların dil konusunda uzmanlaşmalarına yardımcı olduğunu savunur. Çocuklarda dil gelişimi 0–6 yaş dönemleri arasında çok hızla gelişmektedir. Atkinson vd. (2002: 312), çocukların doğuştan gelen bu davranış özelliklerinin organizmanın önemli bir döneminde uygun ipuçlarına sahip olması hâlinde hemen etkisini gösterdiğini savunurlar. Miller ve Gildea (1987: 96), 1,5 yaşındaki bir çocuğun 25 sözcükten oluşan bir söz dağarcığına sahip olduğunu fakat daha sonra bir patlama yaparak 6 yaşında bunu 15 000 sözcüğe ulaştırabileceğini söylemektedir. Burada sorun çocukta dil gelişiminin olması için uygun ortamın meydana getirilmesinde

yatmaktadır. Bebeklerin genetik olarak belirlenmiş özellikleri ile deneyim arasındaki iletişim ortamı dil gelişimini etkilemektedir.

b. Çocukların kendilerine güvenme duygusun pekiştirir

Her çocuk, kendini müzik, dans ve hareketle ifade etme yeteneğine sahiptir. Çocuğun kendisinde var olan yetenekleri ortaya çıkarması için, uygun ortamın ona sağlanması gerekmektedir. Güven duygusu gelişmiş bireyler, kendilerini daha rahat ifade etme olanağına sahiptirler. Tüm çocukların yeteneklerini ortaya koymaya çalıştığı, doğal hâllerini en güzel şekilde yaşadıkları ortamlarda, tekerlemelerin, sayışmaların olması kaçınılmaz olur. Çocukların birbirleri ile oynarken tekerlemeleri belirli bir şekilde şarkı formatında söylemeleri, doğaçlama yapılan bir drama sahnesini andırmakta, çocuklar da bu sahnenin başaktörü olmaktadırlar. Topluluk içinde rahatça hareket eden, duygularını içlerine atmadan istediği gibi dışarı yansıtan çocuklar, tekerlemeler eşliğinde sergiledikleri bu oyunlarda kendi gelişimlerini başarı ile gerçekleştirmektedirler.

c. Oyunlardaki iş bölümü ve sayışmalar çocuklarda iş bölümünün ve demokratik hareketlerin altyapısının oluşturması bakımından önem taşır.

Tekerlemeler eşliğinde oynanan oyunlarda iş bölümü ön plana çıkmaktadır. Özhan (1997: 48), oyun tekerlemeleri arasında:

a. Oyuna çağırma tekerlemeleri,
b. Ebe ve eş seçimi tekerlemeleri,
c. Oyun içi tekerlemeleri,
d. Oyuna teşvik ve oyuncuları kızdırma tekerlemeleri,
e. Oyun sonu tekerlemeleri.

başlıkları altında incelemiştir. Çocuklar bu tekerlemelerde genelde *ebe* seçimi yaptıkları, böylece herkesin hakkına razı olması ve adaletin ve eşitliğin sağlanması noktasında birbirleri ile anlaştıkları görülmektedir. Hatta oyun içinde mızıkçılık, haksızlık yapan ve oyunun kurallarını bozan birisi ile karşılaştıklarında o kişiyi oyundan atmakta ve onu iğneleyici tekerlemeler söyleyerek onu cezalandırmaktadırlar:

Ömer,
Belinde kemer,
Bir taş attım,
Camiye kaçtı.
Caminin kapısı kitli,
Ömer'in başı bitli (Uz, 1954: 1006)
Tahtalarda tahta,
Biz gidiyoruz bu hafta
İneğimiz doğurdu,
Adını koydu kel Fatma (Toygar, 1960 : 2091)
Fadime fadik,
Burnu düdük,
Çil çalmacı,

İndir sacı,
Köpeklerin arkadaşı (Kadiroğlu, 1964: 3382)

d.Tekerlemelerin sonlarının beklenmedik şekilde bitmesi, şiirlerde kullanılan terdit –şaşırtmaca- sanatı ile benzerlik göstermekte, çocuklarda zekâya dayalı ifade gücünü artırmaktadır.

Sözün en doğal hâli, çocukça bir ifade ve keskin bir zekâ ile birleşmiş çocukların dil ve ifade güçlerinin gelişiminin alt yapısını oluşturmuştur. Aşağıdaki tekerlemede bu türden edebî sanatlara rastlamaktayız.

Dünürler: Dünürüm dünürüm
A benim canım dünürüm
Kız tarafı: Ne ister ne ister?
A benim canım ne ister?
Dünürler: İsterim isterim
Gördüğüm güzeli beyim aman
Kız tarafı: O güzelin o güzelin
İsmini bize bildirin
Dünürler: O güzelin o güzelin
İsmi de Kezban Hanımdır
Mısır atına bindireyim,
Helva şeker yedireyim,
Verin kızı Beyoğlu'na
Kız tarafı: Mısır atına bindirmeyin,
Mısır donu giydirmeyin,
Helva, şeker yedirmeyin
Vermek kızı Keloğlan'a
Dünürler: Ayağınızın pabucu olayım,
Eşiğinizin çulu olayım,
Ocağınızın külü olayım,
Verin kızı Beyoğlu'na
Kız tarafı: Ayağımızın pabucu olmayın
Eşiğimizin çulu olmayın,
Ocağımızın külü olmayın,
Verdik kızı Beyoğlu'na (Kaya: 1999: 135)

4. SONUÇ

Günümüzde çocukların hoşça vakit geçirmeleri için onlara modern tarzda park ve bahçeler, oyun salonları yapılsa ve en güzel oyuncaklar icat edilse bile, bu etkinlikler onlara dil çabukluğunu ve zevkini sunacak yetkinlikten uzaktır. Çocukları eğlence bakımından aşırı şekilde doyuran; ama onların dil gelişim yönünden eksik bırakan bu türden eğlence araçlarının yanında, okul öncesi dönemlerde tekerleme ve sayışmalara mutlak şekilde önem vermeli, çocuklar için hazırlanan televizyon programlarında bu zengin değerlerimizden faydalanmalıyız. Batıdan ithal edilen ve batı kültürünün çok hâkim olduğu, dil bakımdan çocuklarımıza fazla bir katkı sağlamayan çizgi filmler yerine,

tekerlemelerimizi, sayışmalarımızı ön plana çıkaran programlara da yer vermemiz gerekmektedir.

Çocuk edebiyatı denilince akla sadece çocuk masalları gelmektedir. Tekerlemeler çocuk edebiyatı açısından çok zengin özelliklere sahiptir. Çocuk masallarında çocuklar pasif bir dinleyici konumunda iken, tekerlemelerde oyunun başrol oyuncusu gibi olayın bir parçasıdırlar. Çocuklar tekerlemelerde birçok rolü bir arada yerine getirirler, hem eğlenir, hem eğlendirirler. Hem öğretici, hem öğrenen konumundadırlar.

Bugün birçok şairimizin mısralarında tekerlemelerin ve masalların izini bulmak mümkündür. Çünkü tekerlemeler sayesinde çocukların belleğine bir dilin ses ve ahenk unsurları yerleşmekte onların dil gelişimlerinin altyapısı şekillendirilmektedir.

KAYNAKÇA:

Akalın, İ. S. (1984). **Edebiyat Terimleri Sözlüğü**, Varlık Yay. İstanbul.

Atkinson, R., Atkinson, R., Smith, E., (2002). **Psikolojiye Giriş, Hilgard's İntoduction To Psyychology**, Çev. Yavuz Alagon, Arkadaş Yay., Ankara

Boratav, P. N. (1969). **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı,** Gerçek Yay. İstanbul

Canay, A. (1999). **Okul Öncesi Eğitimi İçin Anne-Baba Rehberi, Çocuğunuz Ve Siz.** Morpa Kültür Yay., İstanbul.

Carley, I. (1980). About Improvisation, Music For Children, Volume 3, **Orff-Schulwerek American Education**

Derman, Y. (2000). **Çocuk Tekerlemeleri.** 1999–2000 Öğretim Dönemi Bitirme Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

Duymaz, A. (2002). **İrfanı Arzulayan Sözler, Tekerlemeler.** Akçağ Yay. Ankara

Eımas, P.D. (1975). **Speech Perception İn Early İnfancy. In L.B. Cohen And P.Salapatek** (Ed.), İnfant Perception: From Sensatıon To Cognition (Vol. 2).New York: Academic Pres.

Ekici, T. (1998). Orff Çalgıları Ve Müzik Eğitiminde Kullanım Yöntemleri, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İzmir

Emir, D.A. (1991) **Folklorumuzdan Ninniler, Sevmelikler, Okşamalıklar**, Bayburt

Güleç. H. (2002). **Halk Edebiyatı,** Çizgi Yay, Konya

Kadiroğlu M. (1964). **Kolay'dan İlenç Ve Tekerleme, Maniler**. Tfa, C. 8, S.127

Kaya, D. (1999) **Anonim Halk Siiri**, Akçag Yay. Ankara

Mentiş, A. (1999). Tekerlemelerin İlkokul Ve Okulöncesi Müzik Eğitindeki Yeri Ve Önemi Üzerine Bir Çalışma, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **Yüksek Lisans Tezi**

Mıller, G.A., Gıldea, P.M. (1987). How Children Learn Words. **Scıentıfic American.** 257, 94-99

Özhan, M. (1997). **Türkiye'de Çocuk Oyunları Kültürü,** Ankara

Temizyürek F.; Erdem, İ.; Temizkan, M. (2007). **Konuşma Eğitimi**, Öncü Yay. Ankara

Toygar, K. (1960). **Üregil Köyü'nde Çocuk Tekerlemeleri,** Tfa, C.6, S. 127

Uçan, A. (1994). **İnsan Ve Müzik, İnsan Ve Sanat Eğitim,** Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçal, E. (2003). Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Orff Öğretisinin Müziksel Beceriler Üzerindeki Etkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri, **Basılmamış Yüksek Lisans Tezi**, İzmir.

Yardımcı. M. (2002) **Başlangıçtan Günümüze Halk Şiiri Aşık Şiiri, Tekke Şiiri,** Ürün Yay. Ankara.

Uz, M. (1954). **Çukurova'dan Tekerlemeler,** Tfa, C.3;.S. 63